

Valsts prezidenta likumdošanas iniciatīvas

Publicēts: 17.03.2021.

2014. gada 28. novembrī Valsts prezidents Andris Bērziņš, pildot 12. Saeimas 4. novembra runā pausto apņemšanos, Saeimas priekšsēdētāji Inārai Mūrniecei iesniedza likumdošanas iniciatīvu, kas pamatojas uz Valsts prezidenta izveidotās Ekspertu grupas pārvaldības pilnveidei (turpmāk – Ekspertu grupa) ziņojumu “Politisko partiju sistēmas pilnveidošanas iespējas”. Ziņojumā ietverta situācijas analīze un priekšlikumi. Tas izstrādāts ar mērķi stiprināt un veidot atbildīgākas politiskās partijas, bez kā demokrātiska valsts nevar pastāvēt. Lai veicinātu diskusijas un konstruktīvu darbu likumprojektu izstrādē, iniciatīvā ietvertas arī vairākas iespējamo normatīvo aktu grozījumu redakcijas.

 [Valsts prezidenta vēstule](#)

 [Ekspertu grupas ziņojums](#)

Valsts prezidenta likumdošanas iniciatīva Ministru kabineta darba pilnveidošanai

2013. gada 16. septembrī Valsts prezidenta Andra Bērziņa 2012. gada 6. jūnijā izveidotā ekspertu grupa nāca klajā ar otro ziņojumu par Ministru kabineta darba pilnveidošanas iespējām. Lai pilnveidotu valsts pārvaldes modeli, pamatojoties uz minēto ziņojumu, Valsts prezidents ir nosūtījis Saeimas priekšsēdētāji Solvitai Āboltiņai likumdošanas iniciatīvu, kur tiek ierosināts grozīt Satversmi, Ministru kabineta iekārtas likumu un Saeimas kārtības rulli.

Ziņojumā ietvertie priekšlikumi un ieteikumi izstrādāti, balstoties uz pieredzes un situācijas analīzi mūsu valstī, kā arī uz citu demokrātisko valstu pieredzes apzināšanu un praktiķu izteiktajiem viedokļiem un vērtējumiem. Ekspertu grupa savus priekšlikumus ir formulējusi, stingri vadoties no fakta, ka Latvijas Republika ir parlamentāra republika un pilntiesīga Eiropas Savienības dalībvalsts. Ekspertu grupa īpašu uzmanību pievērta Ministru kabineta veidošanai, valdības darba pilnveidošanai un atbildībai par darbu. Izteikto priekšlikumu nodoms ir panākt izmaiņas normatīvajos aktos, lai Ministru kabineta darbs kļūtu efektīvāks, atbildīgāks un stabilāks.

 [Valsts prezidenta vēstule](#)

Valsts prezidents Saeimai iesniedz likumprojektu “Grozījums likumā “Par Latvijas Republikas un Svētā Krēsla līgumu””

Pēc Valsts prezidenta iniciatīvas kopā ar valsts un baznīcas pārstāvjiem izstrādāti grozījumi likumā “Par Latvijas Republikas un Svētā Krēsla līgumu”, lai risinātu vienveidīgu līguma normu piemērošanu. 2013. gada 28. februārī Valsts prezidents Andris Bērziņš parakstīja minēto likumprojektu, tādējādi risinot trīs galvenos jautājumus. Pirmkārt, paziņošanu par bīskapu iecelšanu. Otrkārt, kārtību, kādā trešās personas var uzzināt personas, kuras ir tiesīgas pārstāvēt attiecīgo baznīcas institūciju. Treškārt, kārtību, kādā bīskapi paziņo par baznīcas juridiskajām personām, laulātiesīgajiem garīdzniekiem un garīgo aprūpi veicošajiem kapelāniem.

 [Valsts prezidenta vēstule un likumprojekts](#)

[Grozījumi likumā "Par Latvijas Republikas un Svētā Krēsla līgumu"](#)

Valsts prezidents aicina grozīt likumu valsts karoga atjaunošanai Svētā gara tornī arī Rīgas pils remonta laikā

2012. gada 31. oktobrī Valsts prezidents Andris Bērziņš nosūtīja Saeimas Prezidijam likumprojektu, kas ietver grozījumus Latvijas valsts karoga likumā, paredzot, ka Rīgas pils Svētā gara tornī, valsts karogu novieto neatkarīgi no ēkas kapitālremonta vai fasādes remonta. Vienlaikus likumprojekts nosaka, ka valsts karogam Svētā gara pils tornī jāatrodas, ciktāl tā lietošana šādos apstākļos ir savienojama ar cieņu pret valsts karogu. “Valsts karoga lietošanu Rīgas pils Svētā gara tornī var īslaicīgi pārtraukt, ja tas nepieciešams neatliekamam remontdarbu dēļ,” teikts iesniegtajā likumprojektā. Pamatojoties uz Saeimas kārtības ruļļa 51. panta pirmo daļu, Valsts prezidents rosina ieviest izmaiņas Saeimas 2012. gada 1. novembra Saeimas sēdes darba kārtībā un iekļaut tajā izskatīšanai iesniegto likumprojektu, vienlaikus lūdzot izvērtēt iespēju to atzīt par steidzamu.

Iesniegtais likumprojekts paredz vairākus risinājumus. Pirmkārt, nodalīt valsts karoga lietošanu pie Valsts prezidenta rezidences un Rīgas pils Svētā gara tornī. Šāda pieeja ir derīga gan pagaidu, gan pastāvīgajai rezidencei. Otrkārt, likumā ietvert valsts karoga lietošanu šajā vietā neatkarīgi no remontdarbiem. Treškārt, precizēt ar šiem jautājumiem saistīto jautājumu par Lietuvas nacionālā un Igaunijas karoga lietošanu. Likumā noteiktajos gadījumos tie lietojami kopā ar Latvijas valsts karogu Rīgas pils Svētā gara tornī. Skaidrojot šādu likuma grozījumu nepieciešamību, tam pievienotajā anotācijā uzsvērts, ka pēc Strazdumuižas pamiera (1919. gada 3. jūlijs) Rīgas pils nonāca Latvijas valsts īpašumā, un līdz padomju okupācijai plīvoja Latvijas valsts karogs. 1988. gada 11. novembrī Rīgas pils Svētā Gara tornī atkal tika pacelts Latvijas valsts karogs. Savukārt šobrīd spēkā esošais Latvijas valsts karoga likums nenodala Rīgas pils Svētā gara torni kā valstiskuma simbolu no Valsts prezidenta rezidences. Tāpat Latvijas valsts karoga likums vairākkārt skaidri noteic, ka pie ēkām, kam tiek veikts fasādes remonts vai kapitālremonts, valsts karogu nelieto.

Ņemot vērā Rīgas pilī paredzētos remontdarbus, 2012. gada 6. septembrī Latvijas valsts karogs no Rīgas pils Svētā gara torņa tika pārvietots uz Melngalvju nama ēku kompleksu. Konstatējot, ka 2012. gada 30. oktobrī remontdarbi joprojām nav sākti, Valsts prezidenta kanceleja rakstiski vērsās pie Rīgas pils tiesiskā valdītāja un par rekonstrukciju atbildīgās institūcijas – akciju sabiedrības “Valsts nekustamie īpašumi” ar aicinājumu pacelt valsts karogu Rīgas pils Svētā gara tornī. Vienlaikus, apzinoties, ka šobrīd likumā noteikto prasību dēļ valsts karoga atrašanās Svētā gara tornī nebūs ilglaiīga un ņemot vērā sabiedrībā izteikto aicinājumu atjaunot karoga atrašanos tajā, Valsts prezidents ir iesniedzis Saeimai minēto likumprojektu.

 [Valsts prezidenta vēstule](#)

[Grozījumi Latvijas valsts karoga likumā](#)

Valsts prezidents iesniedz Saeimai likumprojektu “Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā”

2012. gada 29. oktobrī Valsts prezidents Andris Bērziņš Saeimas Prezidijam iesniedza izskatīšanai likumprojektu “Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā”.

 [Valsts prezidenta vēstule](#)

[Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā](#)

Valsts prezidents iesniedz Saeimai likumprojektu par bijušo Valsts prezidentu sociālo garantiju apjoma samazinājumu

2012. gada 8. oktobrī Valsts prezidents Andris Bērziņš nosūtīja vēstuli Saeimas Prezidijam ar grozījumiem likumā “Par Valsts prezidenta darbības nodrošināšanu”. Tie precizē sociālo apjomu garantiju personām, kuras ieņēma Valsts prezidenta amatu, kā arī risina vairākus juridiski tehniskus jautājumus, tostarp ar Valsts prezidenta kancelejas padomnieku darba tiesiskajām attiecībām saistītos.

 [Valsts prezidenta vēstule](#)

[Grozījumi likumā "Par Valsts prezidenta darbības nodrošināšanu"](#)

Valsts prezidents rosina ierobežot logotipa lietošanu valsts ģerboņa vietā

Valsts prezidents Andris Bērziņš Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai iesniedza Saeimas kārtības ruļļa 95. panta kārtībā balsojamus priekšlikumus likumprojektā "Grozījumi likumā "Par Latvijas valsts ģerboni"" (Nr. 213/Lp11) otrajam lasījumam.

Minētie priekšlikumi vērsti uz valsts ģerboņa lietošanas tiesiskā regulējuma sistēmisku sakārtošanu. Tā ietvaros paredzēts precizēt dažādu institūciju tiesības lietot attiecīgu valsts ģerboņa formu, kā arī noteikt, ka valsts pārvaldes iestādēm, pārstāvot Latvijas Republiku, ir jābūt vienotām savā vizuālajā identitātē.

Tas nozīmē – savai atpazīstamībai vai reprezentācijai valsts pārvaldes iestādes, pieļaujot nepieciešamus, saprātīgus un uzskaitītus izņēmumus, turpmāk neizmanto nekādus citus logotipus vai emblēmas kā tikai valsts ģerboni. Šāda nosacījuma ieviešanai piedāvāts arī pārejas periods, kā laikā Ministru kabinetam tam padotām iestādēm būtu jānosaka vienota grafiskā standarta lietošana, kā pamatā ir valsts ģerbonis.

Priekšlikumu sagatavošanas gaitā tika uzklausīta Valsts Heraldikas komisija, kā arī Ārlietu ministrijas, Tieslietu ministrijas un Valsts kancelejas pārstāvji.

 [Valsts prezidenta vēstule](#)

[Grozījumi likumā "Par Latvijas valsts ģerboni"](#)

Valsts prezidents rosina valsts un pašvaldības zemes iznomāšanas kārtības noteikšanu

Valsts prezidents Andris Bērziņš izmantoja Satversmes 47. pantā noteiktās tiesības un ierosināja likuma grozījumus, lai precizētu likuma normu interpretāciju, kas uzlabotu uzņēmējdarbības infrastruktūras pieejamību un investīciju vidi.

Rosinātās izmaiņas attiecas uz likuma "Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu" 6.1 pantu un Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 22. pantu.

Rosinātās izmaiņas paredz nodrošināt, ka abu šo likumu regulējums netiktu sajaukts, līdz ar to valsts un pašvaldību zemes nomas iznomāšanas maksimālais termiņš nebūtu tikai 12 gadu, kas daudzos gadījumos nav ekonomiski pamatoti un veido dažādas juridiski neloģiskas situācijas.

Valsts prezidents vērš uzmanību, ka Saeima 2007. un 2009. gadā ir pieņēmusi šķietami pretrunīgus grozījumus dažādos likumos, un rosina to labot, nosakot, ka zemes nomas jautājumos prioritārs ir Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likums.

Šādi tiks radīti labāki priekšnoteikumi investīciju videi Latvijā un dos kompetentajām institūcijām nepieciešamo rīcības brīvību atbilstoši Saeimas 2007. gada 21. jūnijā pieņemtajiem Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma grozījumiem.

Šī iniciatīva sagatavota pēc daudzu pašvaldību lūguma un sadarbībā ar Latvijas Lielo pilsētu asociāciju. Paredzams, ka šai iniciatīvai tuvākajā laikā sekos vēl citas, kas arī attieksies uz izmaiņām tiesiskajā regulējumā investīciju vides uzlabošanai un pašvaldību lomas stiprināšanai.

 [Valsts prezidenta vēstule](#)

[Grozījumi likumā "Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu"](#)

Valsts prezidents rosina atjaunot un tiesiski nostiprināt Vidzemes, Latgales, Kurzemes un Zemgales ģerboņus

Valsts prezidents, ņemot vērā Valsts Heraldikas komisijas viedokli, 2011. gada 28. decembrī izmantoja Satversmes 65. pantā noteiktās tiesības un iesniedza Saeimai likumprojektu "Vidzemes, Latgales, Kurzemes un Zemgales ģerboņu likums".

Likumprojekts paredz noteikt ģerboņu tiesisko statusu un nodrošinās tiesisko skaidrību par to lietošanas nosacījumiem. Tā rezultātā būs iespējams veicināt plašāku ģerboņu juridiski korektu lietošanu, kas palīdzēs veidot un stiprināt sabiedrības kopīgu valstisko apziņu.

Starpkaru periodā minētajiem kultūrvēsturiskajiem apgabaliem ar 1930. gada 26. aprīļa Noteikumiem par Latvijas apgabalu ģerboņiem (izdoti Satversmes 81. panta kārtībā) bija noteikti ģerboņi. Šie noteikumi sniedza katra kultūrvēsturiskā apgabala ģerboņa aprakstu, kā arī noteica to lietošanas nosacījumus.

Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas posmā tika atjaunoti un attiecīgi tiesiskajā regulējumā nostiprināti valsts simboli – valsts ģerbonis, karogs un himna, kā arī atjaunoti pilsētu ģerboņi, un dažāda līmeņa administratīvi teritoriālām vienībām tika veidoti jauni ģerboņi. Tomēr minētie kultūrvēsturiskie apgabalu ģerboņi valsts neatkarības atjaunošanas periodā un arī pēc tā nav atjaunoti un nostiprināti tiesiskajā regulējumā.

Likumprojekts neparedz piesaistīt ģerboņus konkrētām esošām valsts administratīvi teritoriālā iedalījuma vienībām, bet gan noteiktos gadījumos ļaut tos izmantot valsts un pašvaldību institūcijām un privātpersonām.

Šis likumprojekts ir pirmais Valsts prezidenta Andra Bērziņa iesniegtais likumprojekts. 2011. gada 30. novembrī, kad tika iesniegti priekšlikumi Oficiālo publikāciju likuma projektam, pirmo reizi tika izmantotas Valsts prezidentam paredzētās tiesības iesniegt priekšlikumus kādam likumprojektam saskaņā ar Saeimas kārtības rullja 95. pantu.

 [Valsts prezidenta vēstule](#)

[Vidzemes, Latgales, Kurzemes un Zemgales ģerboņu likums](#)

Valsts prezidenta priekšlikumi Oficiālo publikāciju likuma projektam

Valsts prezidents 2011. gada 30. novembrī Saeimas Juridiskajai komisijai Saeimas kārtības rullja 95. panta kārtībā iesniedza balsojamus priekšlikumus Oficiālo publikāciju likuma projektam. Šis likumprojekts būtiski skar Valsts prezidentam Satversmē noteikto likumdošanas funkciju izpildi. Valsts prezidents pirmo reizi Latvijas vēsturē izmantoja tiesības iesniegt priekšlikumus otrajā vai trešajā lasījumā izskatāmajam likumprojektam.

 [Valsts prezidenta vēstule](#)

[Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likums](#)

Grozījumi likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"

Likumprojekts paredz divus grozījumus likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā". Pirmkārt, attiecībā uz amatu savienošanu Valsts prezidenta izveidotajās komisijās, padomēs un Ordeņu kapitulā. Otrkārt, precizē valsts amatpersonu dāvanu pieņemšanu, reģistrēšanu, novērtēšanu, izmantošanu un izpirkšanu.

 [Valsts prezidenta vēstule](#)

[Grozījumi likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"](#)

Likumprojekts "Grozījumi likumā "Par Latvijas valsts ģerboni""

Valsts prezidents, ņemot vērā Valsts Heraldikas komisijas viedokli, 2012. gada 20. februārī izmantoja Satversmes 65. pantā

noteiktās tiesības un iesniedza Saeimai likumprojektu "Grozījumi likumā "Par Latvijas valsts ģerboni"".

Likumprojekta izstrādes gaitā tika konstatēts, ka valsts iestāžu prakse ģerboņa un dažādu logotipu lietošanā bieži vien vērtējama kā neatbilstoša valsts ģerboņa kā valsts simbola jēgai un būtībai. Tādēļ ar likumprojektu rosināts noteikt, kādos gadījumos institūcijas pārvaldes dokumentos lieto to statusam atbilstošu valsts ģerboni. Likumprojekts paredz, ka valsts institūcijas nevarēs vienlaikus ar valsts ģerboni lietot citus logotipus, kā arī institūcijas, kas īsteno valsts varu, nevarēs atteikties izmantot valsts ģerboni veidlapās.

Likumprojektā piedāvāts precizēt likuma formulējumu par to, kā privātpersonas var lietot valsts ģerboni, tai skaitā precizējot, ka noteiktos gadījumos tam nepieciešams īpašs saskaņojums.

Papildus minētajam likumprojektā piedāvāts mainīt likuma atsevišķu normu formulējumu, lai atvieglotu un nodrošinātu tā vienveidīgu piemērošanu, kas atvieglotu vainīgo personu saukšanu pie atbildības par likuma pārkāpumiem.

 [Valsts prezidenta vēstule](#)

[Grozījumi likumā "Par Latvijas valsts ģerboni"](#)

Valsts prezidents jaunu investoru piesaistīšanai rosina samazināt zemes nomas maksu

Valsts prezidents Andris Bērziņš 2012. gada 25. aprīlī nodeva vēstuli Ministru prezidentam Valdim Dombrovskim, kur ierosina veikt izmaiņas Ministru kabineta 2007.- gada 30. oktobra noteikumos Nr. 735 "Noteikumi par publiskas personas zemes nomu", papildinot tos ar tiesību normu, kas noteiktu, ka pašvaldībai, izdodot saistošos noteikumus, ir tiesības paredzēt nomas maksas samazinājumu ne vairāk par 50 % no regulējumā noteiktās uz objekta būvniecības laiku, bet ne ilgāk par pieciem gadiem, ja zemesgabala tiek iznomāts ražošanas objekta būvniecībai. Tāpat nomas līgumā būtu jāparedz gadījumi, kad nomas maksas samazinājumu var vienpusēji pārtraukt (piemēram, komersanta bezdarbība, likumpārkāpumi).

Valsts prezidentam tiekoties ar pašvaldību pārstāvjiem un pārrunājot pašvaldības iespējas atbalstīt uzņēmējdarbību un veicināt investīciju piesaisti Latvijas ekonomikā, vairākkārt ir aktualizējies jautājums par zemes nomas maksas samazināšanas iespējām. Ņemot vērā ekonomikas tendences un apzinoties to, ka investīciju resursu pieejamība ir viens no svarīgākajiem teritorijas ekonomiskās attīstības virzītājiem, kā viena no darbības prioritātēm izvirzāma lielāku iniciatīvu deleģēšana pašvaldībām tieši investīciju piesaistē. Saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 15. panta pirmās daļas 10. punktu, pašvaldību autonomā funkcija ir sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā un rūpēties par bezdarba samazināšanu, taču atsevišķi spēkā esošie normatīvie akti ierobežo pašvaldību iespējas veiksmīgi attīstīt ekonomisko darbību un piesaistīt investīciju resursus ražošanas attīstībai.

Andris Bērziņš vēstulē Ministru prezidentam uzsver, ka, izvērtējot esošo situāciju un pašvaldību pieredzi investīciju resursu piesaistīšanā, nākas secināt, ka normatīvajos aktos noteiktais nomas maksas apmērs (1,5 % apmērā no kadastrālās zemes vērtības) bez izņēmuma iespējām to samazināt (piemēram, gadījumos, kad investors veic apjomīga ražošanas objekta būvniecību, nav paredzētas iespējas atbrīvot investoru no nomas maksas maksājuma uz būvniecības laiku) ir viens no faktoriem, kas kavē investīciju resursu piesaisti pašvaldībās. Jaunu ražošanas objektu būvniecības gadījumā pēc nomas līguma noslēgšanas ir nepieciešams laiks projektēšanas darbiem, būvniecības procesam, ražošanas uzsākšanai un produkcijas realizācijai tirgū. Zemes nomas maksas samazināšana laika periodā, kamēr uzņēmums parasti vēl negūst peļņu no savas ražotnes un nepieciešams veikt būtiskus ieguldījumus, stimulēs uzņēmējdarbības attīstību valstī.

 [Valsts prezidenta vēstule](#)

 [Ministru kabineta atbildes projekts Valsts prezidentam](#)

[Grozījumi Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumos Nr.735 "Noteikumi par publiskas personas zemes nomu"](#)

<https://www.president.lv/lv/valsts-prezidenta-likumdosanas-iniciativas>

